	آزمون نوبت اول علوم و فنون ادبی ۳ پایه دوازدهم انسانی نام و نام خانوادگی:	بسمه تعالی دبیرستان نمونه دولتی فدک سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	تاریخ امتحان: ..../ ۱۰/ ۱۴۰۲ زمان شروع: ۸ صبح مدت امتحان: ۸۰ دقیقه تعداد سوال: ۳۰ تعداد صفحه: ۴
	نام دبیر : فرقانی	نمره با عدد :	نمره با حروف:

ردیف	سؤالات	نمره
*	**تاریخ ادبیات و سبک شناسی(۵ نمره)**	*
۱	**توضیحات زیر مربوط به کدام افراد است ؟** **الف) دیوانش شامل قصاید، ترجیع بندها و مسمط .مضامین اشعارش: وطنی ، سیاسی ، اجتماعی است.** **ب) آشنایی با زبان فارسی وادبیات کهن ومسائل جدید دنیا سرودن اشعار به سبک خراسانی و زبان حماسی.**	./۲۵ ./۲۵
۲	**کدام یک از شاعران زیر در دورهٔ بازگشت به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی قصیده سرایی نمی کرد.** **الف)صبای کاشانی ب) قاآنی شیرازی ج)فروغی بسطامی د)سروش اصفهانی**	./۲۵
۳	**اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت که بود؟**	./۲۵
٤	**کدام شاعردوره ی بیداری تبا أثیرپذیری ازاوضاع اجتماعی، نوآوری درعرصهٔتخیل پدیدآورد؟**	./۲۵
٥	**شاعرانی که به زبان کوچه وبازار شعر می گفتند به کدام قالب ها رغبت بیشتری داشتند؟** **الف)قصیده ومثنوی ب)مستزاد،چهارپاره،ترانه وتصنیف ج)قصیده،مثنوی ومستزاد د)ترانه،تصنیف،مثنوی وقصیده**	./۲۵
٦	**کدام درون مایه ی شعرعصربیداری مترادف با دموکراسی غربی است؟** **الف)توجه به مردم ب)قانون ج)وطن د)آزادی**	./۲۵
۷	**»نثرفارسی دوره ی بیداری قیدوبندهای نثرمصنوع وفنی را کنارمی گذارد«مربوط به کدام قلمرو یا سطح ویژگی های نثر است؟**	./۲۵
۸	**نام کتاب مرتبط با هر توضیح را در جای خالی بنویسید.** **الف) اثر جیمز موریه : .....** **ب) رمان محمد باقر میرزا خسروی: .....**	./۵
۹	**به دومورد از ویژگی های فکری شعرزیرازفرّخی یزدی اشاره کنید.** **"آن زمان که بنهادم سربه پای آزادی دست خودزجان شستم ازبرای آزادی** **درمحیط طوفان زا ،ماهرانه درجنگ است ناخدای استبداد باخدای آزادی"**	./۵
۱۰	**مهم ترین عوامل فرهنگی و اجتماعی مؤثر بر ادبیات عصر بیداری جامعه کدامند؟(دو مورد)**	./۵

www-kanoon.ir

۱۱	چرا در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی بود؟	./۵
۱۲	یکی ازضعف های تکنیکی درداستان های دوران مشروطه چیست؟	./۵
۱۳	دو دلیل از دلایل کم توجهی شاعران عصر بیداری به کاربرد جملهها و ترکیبهای زبانی را بنویسید .	./۵
*	**زیبایی شناسی (٤ نمره)**	*
١٤	در کدام گزینهها آرایهٔ تضمین دیده نمیشود؟ الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر کُل یوم هو فی شأن ای پسر ب)یار بی پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی الابصار ج) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حقَّ عبادتک. د) بسم الله الرحمن الرحیم هست کلید در گنج حکیم	./۲۵
۱۵	توضیحات ستون اول به کدام اصطلاح ستون دوم مربوط است؟ وصل کنید. گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است که معنای بسیار در کمترین واژهها جای میدهد. تضمین آوردن آیه، حدیث، مصراع، بیت، یا سخن دیگری را در شعر یا کلام گویند. بدیع به مجموعه ی آرایههایی گفته میشود که بر زیبایی لفظی و معنایی سخن میافزاید. تلمیح	./۷۵
١٦	در بیت »درآینه دوباره نمایان شد// با ابر گیسوانش در باد// باز آن سرود سرخ أنالحق// ورد زبان اوست«تلمیح به کیست؟	./۲۵
۱۷	در بیت زیر کدام آرایه بارز دیده می شود؟ هرکاو نظری دارد با یار کمان ابرو // باید که سپر باشدپیش همه پیکان ها) الف تلمیح ب)تضمین ج) جناس د) مراعات نظیر	./۲۵
۱۸	درست یا نادرست بودن جملات زیر را بنویسید: الف) آرایههای مراعات نظیر، اغراق، ایهام، تضاد و... در حوزهٔ آرایههای لفظی جای میگیرند. ب)مراعات نظیر در اصطلاح ادبی آوردن واژههایی در سخن است که با هم ارتباط معنایی (غیر از تضاد) داشته باشته و یادآور یکدیگر باشند.	./۵
۱۹	سعدی در عبارت زیر با استفاده از کدام آرایه ی ادبی ارتباط بین کفر و فقر را نشان داده است؟ »درویش بی معرفت نیارامد تا فقرش به کفر انجامد ؛»کاد الفقرُ ان یکونَ کفراً«	./۵

www.tarnoon.ir

۲۰	در کدام بیت مراعات ،در کدام بیت تضمین ودر کدام بیت تلمیح وجود دارد ؟(هر بیت یک آرایه)(با توضیح) الف)باغ بی برگی ...//ساز او باران// سرودش باد) ب سخت طفلانه است سنجیدن به مردان جهان کوهکن را کز دهان تیشه آید بوی شیر ج) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوریسرشت شیوه ی جنات تجری تحتها الانهار داشت	۱/۵
*	**موسیقی شعر(۷ نمره)**	*
۲۱	کدام گزینه درست است ؟ الف)اوزان همسان از تکرار یکنواخت دوپایه ی آوایی حاصل میشود. ب) اوزان ناهمسان از تکرار متناوب دو پایه ی آوایی حاصل میشود . ج) در شعر پارسی، اوزان دلنشین و گوشنوازی وجود دارد که نظمی ناهمسان دارند . د) در اوزان همسان دولختی »وزنواژهها « ناهمگون و غیر تکراریاند.	./۲۵
۲۲	با توجه به جمله های زیر، واژه ی درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید. الف) هجای دوم واژه ی..... در شعر را میتوان طبق اختیار شاعری، کوتاه تلفظ کرد . (ابرویش -خدایی) ب) کلمه ی »سو«در صورت اضافه شدن ،ممکن است .....شود . (کوتاه - بلند)	./۵
۲۳	از میان دو بیت زیر کدام بیت وزنی ناهمسان دارد ؟ الف)دل نیست کبوتر که چو برخاست، نشیند از گوشه ی بامی که پریدیم، پریدیم ب) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طبیب جان خرابم کسی ورای تو نیست	./۵
۲٤	بیت زیر را تقطیع کنید و وزنواژههای آن را نیز بنویسید. ج)لبخند تو خلاصه ی خوبی هاست لختی بخند خنده ی گل زیباست پایه های آوایی | | | | | | | | | خوشه هجایی | | | | وزن شعر | | | |	۲
۲۵	در بیت »همه کارم ز خود کامی به بد نامی کشید آخر //نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل ها « اختیارات زبانی را بیابید ونوع آنها را بنویسید .	۲

www-karnoon-ir

۲٦	آیا وزن مصراع » بخشا که به لب رسید جانم« با وزن مصراع» درماند پدر به کار او سخت« یکسان است؟ با تقطیع هجایی هر مصراع جواب خودتان را اثبات کنید.	/۷۵.
۲۷	تقطیع مثال های زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ ساقی ما بیابان گفت ای بهانه - u u - - -u - - u - -	۱
*	**تحلیل نظم و نثر (٤ نمره)**	*
۲۸	شعر عارف قزوینی را در قلمرو ادبی بررسی کنید(دو مورد) گریه را به مستی بهانه کردم شکوه ها ز دست زمانه کردم آستین چو از چشم برگرفتم سیل خون به دامان روانه کردم	۱
۲۹	متن زیر را بخوانید و با توجه به آن، به پرسشها پاسخ دهید. غلغلی انداختی درشهر تهران ای قلم خوش حمایت میکنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم الف) یک ویژگی زبانی بیابید ۲۵/. ب) دوآرایه بدیع معنوی رابنویسید ۵/. ج)یک ویژگی فکری سید اشرف الدین را در اشعار بالا بیان کنید ؟۲۵/.	۱
۳۰	متن زیر را در سطح زبانی و فکری تحلیل کنید. (هر کدام دو مورد) »اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم،لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف درتاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم که در مجاری سنه ی ۱۳٦۵بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آنها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام احدی را سراغ نداریم ؛چه آن بزرگ مرد از آن یکّه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید.«	۲
*	آرزوی ما پیروزی شماست	۲۰

www-kanoon-ir

پاسخ امتحانی
پاسخ دهنده :زهرا هادی
دانشجوی دبیری زبان و ادبیات فارسی
دانشگاه فرهنگیان زنجان
مدرسه :نمونه دولتی فدک
درس :علوم و فنون ادبی دوازدهم

سوال ۱ 🔴

الف :ادیب الممالک فراهانی
ب :محمد تقی بهار ،ملک الشعرا

سوال ۲ 🔴

ج ✅فروغی بسطامی

سوال ۳ 🔴

میرزا آقا تبریزی

سوال ۴ 🔴

میرزاده عشقی

سوال ۵ 🔴

ب ✅

سوال ۶ 🔴

د ✅آزادی

سوال ۷ 🔴

سطح ادبی

سوال ۸ 🔴

www-kanoon-ir

الف :سرگذشت حاجی بابای اصفهانی
ب :شمس و طغرا

سوال ۹ 🔴

۱)اشاره به نبود آزادی و فریاد آزادی خواهی
۲)از خود گذشتگی شاعر در راه آزادی و توجه به خواسته های مردم

سوال ۱۰ 🔴

۱)تاثیر جنگ های نافرجام ایران و روس
۲)اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل

سوال ۱۱ 🔴

چرا که از سویی نوعی باستانگرایی و روحیة کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته میان آنها حاکم بود و از سوی دیگر ،به دلیل سیاستهای رایج در جامعه ،نگارش رمانهای تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با کارهایی مثل روزنامه نویسی یا نوشتن رمان سیاسی ،دردسر کمتری داشت

سوال ۱۲ 🔴

یکی از ضعفهای تکنیکی در اغلب داستانهای دوران مشروطه ،حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد چندانی ندارد.

سوال ۱۳ 🔴

1اغلب شاعران صرفا به محتوا گرایش داشتند؛
2برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند

سوال ۱۴ 🔴

ب ✅در این گزینه تلمیح به آیه قرآن وجود دارد

سوال ۱۵ 🔴

اول 👈تلمیح
دوم 👈تضمین
سوم 👈بدیع

www-kanoon-ir

سوال ۱۶ 🔴

حسین بن منصور حلاج

سوال ۱۷ 🔴

د ✅مراعات نظیر)بین کلمات کمان ،سپر ،پیکان (

سوال ۱۸ 🔴

الف :نادرست
ب :درست

سوال ۱۹ 🔴

آرایه تضمین

سوال ۲۰ 🔴

الف :مراعات نظیر 👈بین کلمات باغ،باران،باد از عناصر طبیعت هستند
ب :تلمیح 👈کوهکن و تیشه اشاره به ماجرای فرهاد کوهکن و معشوقه اش شیرین
ج :تضمین 👈جنات تجری...بخشی از آیات قرآن

سوال ۲۱ 🔴

ج✅

سوال ۲۲ 🔴

الف :ابرویش
ب :کوتاه

سوال ۲۳ 🔴

ب ✅
*نکته :بیت الف در صورتی که با وزن دیگری خوانده شود ناهمسان می‌شود و بهتر بود مورد دیگری جایگزین شود

www-kanoon-ir

لبخند تو ظلمه خوبی هاست لحنی بخند خنده گل زیباست

هجابندی	U — —	— U — U	— — — U
وزن سر	مفعول	فاعلات	مفاعیلن
پایه های	لَب خَن دِ	تُ خُ نا صِ	یِ خو بی هاست
اوایی	لَ ی بِ	خَن د خَن دِ	یِ گُل زی باست

سول ۲۴

سوال ۲۵

۱(بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای دوم بیت
۲(حذف همزه در کلمه آخر مصراع اول
۳(حذف همزه در کلمه *آن *مصراع دوم
۴(حذف همزه در کلمه *او *مصراع دوم

بخشا که به لب رسید جانم ← — — U — U — U U — —

درماند پدر به کار اوسخت ← — — U — U — U U — —

سوال ۲۶

بله یکسان است ✅

سوال ۲۷

ساقی ما :کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
بیابان :کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

www-kanoon-ir

گفت ای :حذف همزه
بهانه :بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

سول ۲۸

۱.دست زمانه :تشخیص _
۲ .سیل خون :تشبیه

سوال ۲۹

الف :استفاده از واژگان عامیانه
ب :تلمیح به آیه و القلم و ما یسطرون _تضاد بین مشکل ،آسان
ج :توجه به قانون و قانون خواهی در شعر

سوال ۳۰

زبانی * :بیشتر واژگان به کار رفته در متن ساده هستند *وجود برخی واژگان عربی مثل :مساعدت ،احدی ،مجاری
فکری * :مضمون متن نوگرایی و تجدد خواهی میباشد *منشا تجدد خواهی را در اقدامات امیر کبیر می‌بیند

موفق باشید